

Stanowisko ZPP ws. regulacji i procedur imigracyjnych wobec napływu uchodźców z Ukrainy

Bezprecedensowa w powojennej historii Europy agresja rosyjska na Ukrainę spowodowała, że granice Polski przekroczyło już prawie 300 tys. uchodźców, a w ciągu najbliższych dni i tygodni można spodziewać się kolejnych ich fal. Polska podjęła słuszną decyzję o przyjmowaniu do siebie wszystkich uciekających przed wojną. Z uwagi na powszechną mobilizację na Ukrainie, uchodźcy w Polsce to przede wszystkim kobiety z dziećmi. Rosnący wolumen przybywających do kraju uchodźców wiąże się jednak z potrzebą stworzenia sprawnego i funkcjonalnego systemu ich obsługi – ułatwiającego aklimatyzację i odnalezienie się w nowych realiach. Odpowiednia polityka państwa może sprawić, że przybywający do nas Ukraińcy nie tylko znajdą tymczasowe schronienie, ale docelowo dla wielu z nich Polska stanie miejscem do życia, pracy, nauki i rozwoju.

Uważamy, że wobec nowych wyzwań spowodowanych wojną na Ukrainie, należy:

- umożliwić wszystkim przybywającym do Polski uchodźcom natychmiastowe podjęcie pracy – w ten sposób będą oni w stanie możliwie szybko uniezależnić się od pomocy państwa i ponownie wziąć swój los we własne ręce;
- uporządkować regulacje dotyczące tytułów do stałego (długotrwałego) zatrudnienia i pobytu – przybywający do Polski uchodźcy powinni dysponować łatwą ścieżką uzyskania takiego tytułu, zaś ci, którzy już w Polsce przebywają, lecz takim tytułem nie dysponują, powinni mieć możliwość łatwego zdobycia go;
- w koordynacji z samorządami zagwarantować każdej przybywającej z Ukrainy kobiecie z dziećmi niezbędne miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- przekierować wolne zasoby finansowe i osobowe powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w taki sposób, by w możliwym największym stopniu skoncentrowane były na łączeniu przybywających do Polski uchodźców z firmami poszukującymi pracowników – każdy zorganizowany punkt, w którym przebywają uchodźcy, powinien być wyposażony również w komplet dostępnych w języku ukraińskim i angielskim informacji dotyczących możliwości znalezienia zatrudnienia;
- unikać długoterminowego uzależniania przybywających do Polski Ukraińców od wsparcia państwa – każdy uchodźca powinien mieć przez pierwsze dwa tygodnie pobytu zagwarantowany dach nad głową, pomoc medyczną i podstawowe wyżywienie, jednak

utrzymywanie tego rodzaju systemu w dłuższym okresie doprowadziłoby do powstawania regularnych obozów narażonych m.in. na zagrożenia sanitarne, co nie byłoby w interesie zarówno samych uchodźców, jak i państwa.

ZPP docenia szybką reakcję polskich władz i ich duże zaangażowanie w niesienie pomocy w związku z dramatyczną sytuacją na wschodniej granicy. Z uwagi na wciąż nasilającą się eskalację ze strony rosyjskiego agresora, musimy być przygotowani na jeszcze bardziej zintensyfikowaną migrację do Polski. Nie jesteśmy także w stanie przewidzieć, jak długo Ukraińcy będą potrzebowali naszego wsparcia i czy po zakończeniu wojny zdecydują się na powrót do swojego kraju. Skala tego zjawiska wyraźnie zatem sugeruje, że rozwiązania przyjmowane w tym szczególnym czasie powinny mieć charakter systemowy.

Polski biznes jest otwarty na uchodźców z Ukrainy, lecz niezbędne jest stworzenie uproszczonych procedur zatrudnienia takich osób. Potrzebujemy prostych przepisów, które będą przejrzyste zarówno dla nowych pracowników, jak i rodzimych pracodawców.

ZPP rekomenduje zatem, by każdy obywatel Ukrainy przekraczający polską granicę natychmiast (automatycznie) nabywał prawo do stałego pobytu na terenie Polski, wraz z pełnym dostępem do rynku pracy. Jedynym obowiązkiem po stronie pracodawcy powinno być zawiadomienie właściwego urzędu pracy o fakcie zatrudnienia osoby ze statusem uchodźcy z Ukrainy. Ukraińcy, którzy już przebywają w Polsce, powinni mieć możliwość łatwej zmiany dotychczasowego tytułu pobytowego na tytuł do pobytu stałego.

Istotnym wyzwaniem będzie zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach (niezbędne, by uchodźcy, czyli przeważnie kobiety, mieli możliwość podjęcia zatrudnienia). W tym zakresie konieczna będzie koordynacja działań między organami rządowymi a samorządem, a niewykluczone że również interwencja regulacyjna ułatwiająca tworzenie placówek opiekuńczo-edukacyjnych.